

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

8/2022

Palveluasiantuntija
Anne

Pohjoismainen
konferenssi

Sisältö

Työtä monella saralla.....	3
Palveluasiantuntija Annen matkassa	4
Kurssit vertaistuen mahdollistajana	6
Pohjoismainen konferenssi Tampereella.....	8
Esytykset uudesta vammaispalvelulaista	16
Julian sukunimi vaihtui.....	16
Ilmoitukset.....	17
Tukihenkilötoiminta	22
Neulegraffiti.....	23

Etukansi: Kuurosokeiden Toimintakeskuksen aistipuutarhassa oleva neulegraffiti.
Kuva: Jaakko Evonen.

Takakansi: Korissa Kuurosokeiden Toimintakeskuksen aistipuutarhan päärynöitä.
Kuva: Anne Metsäpuro

Tuntosarvi
48. vuosikerta
ISSN 2490–1695

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Levikki
500

Taitto
Anne Metsäpuro

Päätoimittaja
Anne Metsäpuro
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. Yhdeksän numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat
puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:
osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika
ma–pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla
www.kuurosokeat.fi.

Työtä monella saralla

Aluepalveluissa on tapahtunut paljon muutoksia viimeisen vuoden aikana. Pitkäaikainen työntekijä, Marjatta, siirtyi eläkkeelle. Myös Helsingin pitkäaikainen palveluasiantuntija Heli vaihtoi työpaikkaa. Nyt meillä on hänessä osaava ja kuurosokeustietoinen ammattilainen toisella työnantajalla. Heidän tilalleen ovat tulleet nuoret palveluasiantuntijat, Tytti, Julia ja Elina, joilla on innokkuutta ja tuoretta osaamista, joilla auttaa asiakkaita. Kokeneina konkareina meillä on edelleen Harri, Päivi ja Anne.

Vastuullani on myös tukihenkilötoiminta. Tukihenkilöt ovat aktiivisia, mutta heitä ei ole koskaan riittävästi. Etsimme heitä kokoajan lisää kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille. Tukihenkilöt vievät ystäväänsä ulkoilemaan, käydään kaupassa tai erilaisissa tapahtumissa. Mukavan rohkeasti ihmiset ovat lähteneet mukaan sillä tärkeintä on että yhteistyö sujuu, kommunikaation voimme ratkaista sen jälkeen. Sitä teemme yhdessä Eerikan ja jatkossa Tanjan kanssa.

Oikeuksienvalvonta ja vaikuttamistyö on iso osa työtäni. Siihen kuuluu päättäjiin vaikuttaminen ja hyvinvointialueiden käynnistymiseen liittyvät asiat. Vaikuttamistyö onnistuu parhaiten kun kuurosokeat itse ovat aktiivisesti esillä. Työntekijöistä kuuluu tehtävää vaikuttamistyötä on mm. kuurosokeustiedon välittäminen, jota ovat Milla ja Mika tehneet. Tiedon välittäminen erilaisille opiskelijoille on tärkeää. Mitä enemmän välitämme tietoa ammattiin valmistuville, sitä paremmin he pystyvät huomioimaan kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset omassa tulevassa työssään.

Iso osa vstualueellani on kurssit, leirit ja tapahtumat yhdessä Sannan kanssa. Ne ovat ryhmätoimintaa, joissa vertaistuki on isossa asemassa. Usein juuri vertaistuen kautta saadaan sellaista tietoa, jota ei välttämättä muuten saataisi. Kokoontumisista saa myös uusien ystävien lisäksi paljon voimaa jaksaa erilaisten vammojen kanssa.

Yhdessä jaksamme paremmin!

Järjestöpäällikkö Taru Kaaja ■

Palveluasiantuntija Annen matkassa

Teksti ja kuva: Anne Ylitalo

Minun työpisteeni on Oulussa. Kuurosokeiden parissa on seitsemäs työvuosi nyt alkanut. Aiemmin työskentelin viisi vuotta Cimson koulutuspalvelussa, jossa olin järjestämässä työnhakulukouluksia yksilöllisesti ja ryhmälle.

Tämä työ kuurosokeilla on värikästä ja vaihtelevaa koska jokaisella on oma polkunsä. Sama tie on tosin meillä kaikilla: kivikkoisia, juurikkoisia ja tassaia polkuja monenlaisten asiakkaiden ja asioiden takia.

Koulutukseltani olen viittomakielen tulkki ja viittomakielen maisteri, lisäksi ammatillinen erityisopettaja AME ja kasvatustieteen maisteri. Nämä kaikki opinnot tukevat työtäni ja antavat työn tekemiseen työkaluja. Sosiologia on tukenut yhteiskunnallista puolta työssäni ja antanut tietoa sosiaalipuolen asioista. Opettaja-opinnoissa ihastuin juridiikkaan, joka on elävää asiaa, jota peilataan lakiin.

Työalueeni on laaja Pohjanmaalta pohjoiseen Norjan rajalle asti. Asiakkaita on omalla alueellani ympäriinsä. Lapin ihmisillä on rento suhtautuminen elämään. Elämänasenne on rauhallisempi ja pystytään olemaan läsnä.

Keski-Pohjanmaalla oli juuri tapaaminen. Siellä on ihanan aktiivinen, paikallinen vapaaehtoinen **Taisto Pollari**. Tapaamisessa oli mukana 12 henkeä. Toiveena oli saada tietoa sairaalapalveluista ja hyvinvointialueesta. Kuntoutusohjaaja **Marianne From** oli mukana ja kertoi terveyspuolen muutoksista. Seuraavaksi tapaamiseen osallistuneet haluavat kokoontua Halsualle.

Oulussa on omat aluetapahtumat nuorille ja vanhemmille. Siellä vapaaehtoisina toimivat **Jenni Kaasinen** ja **Leila Rytimaa**. Leila on myös viittonut paljon tiedotteita sekä kutsuja aluetapahtumiin ja yhteistyöverkostoihin. Seuraavaksi oululaiset lähtevät tutustumaan Raahen museoon, jossa on **Samuli Paulaharjun** aineistoa ja meerenkulkuun liittyvää esineistöä.

Keski-Pohjanmaalle on kaavailtu keväälle tapahtumaa, jossa aiheena on esteettömyys ja saavutettavuus. Toiveissa olisi päästä Salamajärven kansallispuistoon, jossa on Koirasalmen esteetön reitti.

Pohjoisessa on Kaamos-tapahtuma marraskuussa ja siellä asiakkaiden toiveiden mukaan järjestetään ohjelmaa.

On mukavaa, kun asiakkaat toivovat erilaisia aiheita tapaamisiin: kulttuuria,

eläimiä, metsäretki, eläinpuisto Arcadia, sokkopingistä, Hailuotoon retkeä, suppailemaan jne.

Välillä teen toimistotyötä, kuten valituksia ja anomuksia asiakkaiden kanssa. Jos tehdään valituksia, se vaatii lain tunteviin henkilöihin verkostoitumista. Aluetyöntekijät tukevat ja auttavat toinen toisiaan. Jokaisella on erityisosaamista ja myös siksi yhteistyö on tärkeää. Nuoret tuovat iloa ja energiaa aluepalveluihin ja uutta näkemystä.

Etänä teemme hakemuksia, tukianomuksia jne. Nämä onnistuvat etänä ihan hyvin. Myös viittomakielisten kanssa olemme etäyhteydessä joko WhatsApp-videopuhelulla tai Teamsilla. Enimmäkseen kuitenkin käyn asiakkaiden luona.

Oppilaitosvierailuja on myös. Sieltä

tulee pyyntöjä käydä kertomassa kuurosokeudesta ja kommunikoinnista. Lisäksi katsotaan koulun esteettömyyttä ja onko jotain huomautettavaa. Näitä on muutama vuodessa.

Viittomakieli ja sen moninaiset muodot ovat kiinnostavia. Haluaisin oppia muiden maiden viittomakieliä suomalaisen viittomakielen lisäksi. Maisteriopinnoissa olin Haifan viittomakielikeskuksessa. Tein kasvatustieteen gradun Israelin viittomakielisten opetuksesta.

Työssäni on moninaisia verkostoja, kuten Kuurojen Liitto, seurakunta, sosiaalitoimi, tulkit, KELA ja sairaalat. Oulun kaupungin kanssa olemme valmistelleet hyvinvointialueen esteettömyyttä ja saavutettavuutta viestinnässä.

Mottoni on: "Hengitä ja ole läsnä". ■

Kurssit vertaistuen mahdollistajana

Teksti: Sanna Säämäki

**Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n
kuva-arkisto**

Suomen Kuurosokeat ry:n kurssitoiminta on vertaistuellista ryhmätoimintaa. Kurseille voivat osallistua kuulonäkövammaiset, kuurosokeutuneet, syntymästään kuurosokeat monitarpeiset sekä heidän lähipiirinsä. Toisilta kurssilaisilta saadut ajatukset ja jaetut kokemukset ovat tärkeä osa kurssiviikkoa. Vertaistuki tuo voimavaroja arkeen. Kurssin aikana oivalluksia, taitoja, tietoja ja ymmärrystä omaan elämään voi saada myös monipuolisen kurssiohjelman kautta. Kurssin ohjelmasta vastaavat oman yhdistyksen työntekijöiden lisäksi vierailijat kuten yhteiskumppanit ja erityisasiantuntijat.

Kuluvana vuonna kursseja on ollut erilaisilla teemoilla. Seuraavassa on muutama esimerkki niistä. Suositulla Naiskuva muutoksessa-kurssilla työikäisten naisten kanssa pohdittiin naisen minäkuva, tanssittiin sekä nautittiin kädentaidoista. Yhdessä eteenpäin -kurssilla opeteltiin huomioimaan parisuhteen molempien osapuolten hyvinvointia. Kommunikaatio- ja liikumistaitojen harjoittelun lisäksi vietettiin yhteistä iltaa tikkupullia pais-taen.

Kesällä Usher-lasten perheille järjestettiin oma kurssi, jossa perheet saivat

kokemuksen erilaisista kommunikaatiotavoista sekä kiipeilypuiston haasteita. Lapsille oli ohjelmaa. Aikuiset saivat tietoa mm. Usher-tutkimuksesta ja kuntoutuksen mahdollisuuksista.

Rokualla ja Siilinjärvellä vietettiin seniori-ikäisten omaa kurssiviikkoa. Teemana oli "Mielen ja kehon hyvinvointia senioreille". Ohjelmassa oli mm. psykologin luento ikääntymisestä, tietoa palveluista sekä tutkittiin yhdessä oman elämän mahdollisuuksia "Elämäni kirjan" avulla. Lisäksi tehtiin retki Kuopion keskustaan.

Vaikea kuulla, vaikea nähdä -kurseja on ollut pari kertaa. Näitä tarjotaan myös jatkossakin. Kohderyhmänä ovat etenkin ne, joiden kuulo ja näkö ovat vasta alkaneet heikentyä. Osallistujat saavat vinkkejä itsenäisen elämän tueksi ja arkisten haasteiden avuksi.

Jokaiselta kurssilta kerätään kurssi-palautetta. Kiitos jokaiselle, joka on sitä antanut ja on näin ollen ollut vaikuttamassa myös tuleviin kursseihin. Jokainen palaute on tärkeä. Kysymme myös jälkikäteenkin palautetta. Jotta kurssit palvelevat osallistujien erilaisia tarpeita parhaiten, tarvitaan tietoa siitä, millaista apua ja tukea kurssit ovat tuoneet arkeen.

Vuoden 2023 kurssisuunnittelussa on huomioitu eri-ikäiset, eri

elämäntilanteessa olevat sekä aiemmilta kursseilta tulleet palautteet. Vuoden kurssitarjonnan painotukseen vaikuttavat palautteista nousevat tarpeet ja toiveet. Suomi on laaja maa, joka tuo haasteita kursseilla osallistumiseen. Tämä on huomioitu kurssipaikkakuntien valinnassa. Paikkakunnat vaihtelevat vuosittain, jotta kursseille olisi helppo tulla ja niihin pääsisi lähelle.

Minkälainen on kurssitarjonta vuonna 2023? Niiden toteutus on kiinni rahoituksesta. Seuraavan vuoden kurssitiedot julkaistaan vuoden Toimintakalenterissa joulukuussa 2022. Tämän lisäksi kurssitiedot löytyvät nettisivuilla, tapahtumakalenterissa että kurssisivuilla kuurosokeat.fi/kurssit osoitteessa. Kurssitietojen lisäksi sieltä löytyy myös sähköinen hakulomake sekä mahdollisuus tulostaa paperinen

lomake. Kurssipaikat myönnetään hakemusten perusteella. Kaikki tiedot, joita lomakkeella kysytään, ovat tärkeitä hakijavalinnoissa. Tällöin myös hakijan tiedot ovat ajan tasalla. Valinnat kurssilaista tekevät järjestöpäällikkö Taru Kaaja ja kurssisuunnittelija Sanna Säämäki.

Minulta saa hakuapua kursseille. Kanssani voi myös pohtia, mikä kurssi tukisi elämäntilannetta parrhaiten. En ainoastaan suunnittele ja organisoi, vaan olen myös mukana itse kursseilla. Tästä syystä keskusteluaika kanssani kannattaa varata aika etukäteen.

Yhteystietoni puhelin 044 491 6495
(myös WhatsApp viestit ja videopuhelut, tekstiviestit)
sanna.saamaki@kuurosokeat.fi

Tervetuloa mukaan toimintaan! ■

Pohjoismainen konferenssi Tampereella

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen ja Anne Metsäpuro

Tämän päivän tieto huomisen toimiin – pohjoismainen näkökulma kuurosokeuteen -konferenssi järjestettiin Tampere-talossa 20.—22.9.2022. Pohjoismaiden hyvinvointikeskus järjesti konferenssin ja Suomen Kuurosokeat ry:n työntekijöitä oli auttamassa konferenssissa erilaisissa tehtävissä.

Maanantaina Tampereen kaupunki järjesti vastaanoton Raatihuoneella ja puheen piti **Sanna Määttänen**. Tarjolla oli pientä purtavaa. Salissa puheensorina oli kova, sillä monen vuoden jälkeen ihmiset tapasivat tuttujaan.

Tiistaina jokainen kävijä rekisteröitiin. Kukin sai Suomen Kuurosokeat ry:n sormiaakkoskassin, jossa oli mukana Tampereen kartta, englanninkielinen Tuntosarvi-lehti ja Fazerin lakritsiputukka.

Avajaisissa puheenjohtaja **Timo Lehtonen** lausui konferenssin tervetuliaissanat. Oikeusministeriöstä **Corinna Tammenmaa** puhui tasa-arvosta ja kielellisistä oikeuksista. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) **Stina Sjöblom** puhui ihmisoikeuksista ja osallisuudesta sekä tiedon jakamisesta Pohjoismaissa.

Tohtori **Paul Hart**, Sense Skotlanti. Hänen piti olla paikalla, mutta hän oli saanut positiivisen koronatuloksen. Joten hän piti esityksensä etänä. Hän kertoi historiasta.

Tohtori **Claes Möller** Ruotsista kertoi eri kuurosokeuden syistä ja diagnoosin tekemisestä. Hän kertoi geenitesteistä joilla saadaan Usherin tarkka diagnoosi nykyään. 2012 löydettiin 11 geeniä, jotka aiheuttavat Usherin syndroomaa. Myös ikä jolloin diagnoosi saadaan, on laskenut jo yhteen vuoteen. Tulevaisuudessa tekniikka tulee kehittymään ja halpottaa varmasti kuurosokeiden elämää.

Puheenjohtaja Timo Lehtonen toivotti vieraat tervetulleeksi konferenssiin.

Luentosalien lähellä oli myös julisteenäyttely ja tietoisku. Mukana oli Islannista, Norjasta, Ruotsista, Saksasta, Sloveniasta, Tanskasta ja Turun yliopiston tutkijaryhmä, Julisteissa oli aiheina taktiili viittomakieli, kuurosokeiden kuntoutus, työllistymisen polku ja kuurosokean lapsen tai puolison kokemuksia. Norjalaiset esittelivät podcast-esitystään sekä Saksan julisteessa oli heidän eri toimintojensa esittelyä.

Lounaan jälkeen oli kymmenen työpajaa eri aiheista. Suomalaisista työpajaa pitivät kommunikaatiopäällikkö

Corinna Tammenmaa
oikeusministeriöstä.

Claes Möller.

Riitta Lahtinen ja erityisasiantuntija **Emmi Tuomi**.

Lahtisen työpajan aiheena oli kosketusviestit terveydenhuollossa. Työpajassa kerrottiin erilaisista sairaalahaptiiseista ja siitä, kuinka niitä voi käyttää luonnollisesti kuurosokeiden kanssa. Mukana työpajassa oli myös kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen.

Tuomen työpajassa käsiteltiin vuorovaikutuksen arviointia aisti- ja monivammaisen (syntymästään kuurosokea) näkökulmasta. Tarkastelussa olivat kognitiiviset taidot ja potentiaali.

Riitta Lahtinen, Sanna Nuutinen ja tulkki.

Emmi Tuomi

Työpajojen jälkeen esiintyi suomalainen kansantanssiryhmä, joka johdatti kaikki tanssimaan pitkin Tampere-talon käytävää. Kaikki osallistuivat tähän.

Illalla järjestettiin tutustumiskäynti Kuurosokeiden Toimintakeskukselle. Porukkaa saapui paikalle raitiovauksella, toiminnanjohtaja **Risto Hoikka**sen johdatuksella. Mukana oli huikeat 50 ihmistä eri maista. Heille tarjottiin mustaamakkaraa ja karjalanpiirakoita. Sen jälkeen he kiersivät kolmessa ryhmässä tutustumassa eri toimintoihin.

Keskiviikkona aamulla **Ole Mortensen** Tanskasta teki lyhyen yhteenvedon edellispäivän luennoista ja työpajoista. Sen jälkeen Åbo Akademin tutkija **Riku Virtanen** piti puheen aiheesta ihmisoikeudet. Virtasen mukaan vapaudet ja perusoikeudet kuuluvat kaikille ihmisille. Hän toi esille, kuinka kuurosokeutuneet on nähty aiemmin pitkään potilaina ja toiminnan

Asdis Gudmundsdottir, Femke Krijger, Anita Schjøll Brede ja Agneta Anderzén Carlsson.

kohteina. Viime vuosina on edistytty kuitenkin kohti tasa-arvoista yhteiskuntaa ja kuurosokeita toimijoina.

Paneelikeskustelijat kokoontuivat lavan eteen sohvalle ja kävivät keskustelua omakohtaisista kokemuksista kuurosokeudesta. Keskustelun vetäjä oli **Agneta Anderzén Carlsson**. Osallistujat olivat **Anita Schjøll Brede, Femke Krijger ja Asdis Gudmundsdottir**.

Tämän jälkeen lavalla oli viisi lyhyttä puheenvuoroa seuraavista aiheista:

- Kuurosokean vanhemman luona asuvien lasten ja nuorten arki, **Ann-Sofie Sundqvist**, Ruotsi.
- Ohut raja tunnustetun ja hylätyn tunteen välillä. **Daniel Prause**, Norja.
- Taktiili viittoman rakenteen kuvantaminen. **Göran Andreas Gregor Caspian Forsgren**, Ruotsi.

Riku Virtanen ja tulkit

Ann-Sofie Sundqvist

- Kuurosokeat aikuiset, mitkä ovat heidän tukitarpeensa elääkseen elämää, jota he haluavat elää. **Agnetta Anderzén Carlsson**, Ruotsi.
- Uuden audiovisuaalisen puhetestin kehittäminen. **Rolf Mjønes**, Norja.

Pohjoismaisen hyvinvointikeskusten verkostot esittelivät toimintaansa. Verkostoja on kuusi:

Pohjoismainen itsesääntelyverkosto keskittyy siihen, kuinka ymmärtää ja arvioida synnyntäisesti kuurosokeiden ihmisten haastavaa käyttäytymistä itsesääntelyn näkökulmasta.

Kuurosokeuden pohjoismainen kognitioverkosto suhteessa synnyntäiseen kuurosokeuteen. Verkosto pyrkii edistämään ammatillista osaamista kognitiivisen kehityksen ymmärtämisessä ja kognition tunnistamisessa. Verkosto keskittyy siihen, kuinka jalostaa ajatteluamme kognitioista ja miten ymmärtää niiden suhdetta oppimiseen ja synnyntäisen kuurosokeuden jokapäiväiseen toimintaan.

Usher-opintoryhmä esitteli toimintaansa.

Pohjoismainen taktiilin viittomakielen verkosto. Se on vakiintunut verkosto vuodesta 2014 lähtien. Keskiössä ovat taktiilin viittomakielen avainkohdat, jotta saadaan parempi käsitys siitä, kuinka syntymästään kuurosokeat ihmiset käyttävät taktiilia ilmaisua.

Pohjoismainen kommunikatiivisten suhteiden verkosto. Avainasemassa ovat kommunikaation suhteet ja aukikirjoittaminen monikanavaisen viestinnän analysoinnissa.

Pohjoismainen CHARGE-syndrooman verkosto. 20 vuotta verkostoitumista pohjoismaisessa CHARGE-verkostossa.

Usherin opintoryhmä. Ryhmä kertoi toiminnastaan viimeisen kahden vuoden ajalta. Tavoitteena on, että siitä tulisi virallinen verkosto.

Työpajoja oli jälleen viisi lisää. Suomalaisista työpajan piti **Santeri Grönlund**, jonka työpaja käsitteli tekniikan merkitystä itsenäisen elämän

Santeri Grönlund ja tulkki.

näkökulmasta. Hän esitteli värinäkäytintä, jonka avulla voi aistia musiikkia tuntoaistilla. Grönlund mainitsi myös pistenäytön apuvälineenä sosiaalisen median seuraamiseen ja uutisten lukemiseen.

Auditorion lavalla puhenvuoron piti **Anita Schjøll Brede**, Iris.ai:n toimitusjohtaja ja perustaja. Aiheena oli "Tekniikka ja vammat nopeasti lähestyvässä tulevaisuudessa ja -nykyisyydessä". Hänen mukaansa teknologian tulevaisuus on jo täällä, ja innovaatiovauhti on nopeampaa kuin koskaan. Mitä mahdollisuuksia tämä tuo mukanaan ja mitä haasteita? Voimmeko välttää joutumasta vain hyväksymään kaiken, vaan pikemminkin omaksumaan ja omistamaan tulevaisuuden itse?

Juhlapäivällinen järjestettiin keskiviikkona illalla. Aluksi **Ole Mortensen** toivotti kaikki tervetulleeksi. Seuraavaksi onniteltiin 50 vuotta täyttäneitä Suomen Kuurosokeat ry:tä. Kiitospuheen piti yhdistyksen puheenjohtaja Timo

Anita Schjøll Brede

Lehtonen, jonka jälkeen Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen johtaja piti onnittelupuheen ja ojensi kukat Lehtoselle ja toiminnanjohtaja Risto Hoikaselle.

Tervehdyksensä toivat myös tanskalaiset ja THL:n edustaja Marika Kangas. Yhdistys sai lahjan Norjan ja Ruotsin kuurosokeiden järjestöiltä.

Sitten koittikin itse ruokailu, jonka jälkeen innokkaimmat siirtyivät tanssilavalle vauhdikkaan musiikin pariin.

Ruotsin kuurosokeiden yhdistys onnitteli lahjalla 50-vuotiasta Suomen Kuurosokeat ry:tä.

Viimeinen kongressipäivä koitti tors-
taina. Aamulla Ole Mortensen kertasi
edellispäivän annin. Ensimmäisen esi-
tyksen piti tohtori **Jude Nicholas** ai-
heesta "Pidä yhteyttä tulevaisuudes-
sa: sosiaaliset yhteydet, kommuni-
kaatio ja kognitio taktiili muodossa."

Työpajoja oli kaikkiaan yhdeksän.
Suomalaiset vetivät niistä kolme.

Yhdistyksen järjestöohjaaja **Milla Lindhin** työpajan aiheena oli "Oikeaan aikaan saatu vertaistuki teki minusta vahvemman". Hän kertoi vertaistuen tärkeydestä ja esimerkkejä elämäs-
tään kuurosokeana äitinä.

Milla Lindh

Risto Hoikkanen ja arkkitehti **Timo Siiskonen** kertoivat Kuurosokeiden Toimintakeskuksella sijaitsevan VTS Ristontalon rakennusprosessista. Työpajassa esiteltiin esimerkein, miten esteetön ympäristö luotiin ja miten ihmiset osallistuivat prosessiin.

Risto Hoikkanen ja Timo Siiskonen

Palveluasiantuntija **Anne Ylitalo** kä-
sitteli työpajassaan artikulaatioiden
merkitsemisestä kapeaan näkökent-
tään. Osallistujat kokeilivat putkinä-
köä havainnollistavilla haittalaseilla,
millaisia muutoksia näkökentän ka-
peutumisen tuo näkemiseen ja viitto-
miseen.

Anne Ylitalo

Loppuluennon piti **Helle Buelund Selling** Tanskasta. Hän kertoi, kuinka tekniikka on viime vuosina kehittynyt huimaa vauhtia. Lisäksi hän korosti konferenssin teemaa, johon liittyy eri alojen osaamista.

Tärkeätä on myös ottaa kuurosokeat mukaan keskustelun ja kysyä heiltä asioista. On syytä muistaa tuttu lause "Ei mitään minusta ilman minua".

Hän kertoi, että työpajoissa tuotiin selkeä näkemys, mitä palveluita ja tukea tarvitaan kuurosokeille: tärkeätä on yksilöllisyys ja yksilön tarpeeseen tulevat palvelut. Kuurosokeus on moninaista, joten erilaisia ratkaisuja tarvitaan. Yksi ratkaisu ei siis sovi kaikille. Tasa-arvo on muistettava ratkaisuihin. Myös on syytä huomioida vertaistuki, josta saa myös roolimalleja ja erilaisia vinkkejä.

Buelundin mukaan teknologia mahdollistaa itsenäisen elämän ja parantaa yleisesti elämisen laatua kuurosokeille. Esimerkiksi sosiaalishaptinen kommunikaatio mahdollistaa pienten viestien, palautteen ja tuen antamisen kuurosokeille. Teknologian mahdollisuutta vaihtoehtoisena ratkaisuna on tutkittava kuurosokeille ja motorisesti rajoittuneilla. Tavoitteena on mahdollisimman itsenäinen toimintakyky, hän totesi.

Konferenssin päätteeksi kiitettiin tapahtuman järjestäjiä ja mukana olleita. ■

Helle Buelund Selling

Postereihin tutustumassa ja niistä keskustelua.

Muumimuseon kuvausseinältä terveisiä

Haittalasiens kokeilua työpajassa.

Maija Kanerva tapasi kansainvälisiä vieraita Tampereen kaupungin vastaanotolla Raatihuoneella.

Tiistaina esiintyi suomalainen kansantanssiryhmä ja sai mukaansa koko konferenssiväen tanssimaan.

Skotlantilainen Issy McGrath ja Hilikka Hyötylä keskustelivat taktiisesti viittoen. Skotlantilaiset kävivät tutustumassa Kuurosokeiden Toimintakeskukseen.

Esitys uudesta vammaispalvelulaista

Hallitus esittää eduskunnalle uutta vammaispalvelulakia, tiedottaa sosiaali- ja terveysministeriö. Uudessa laissa pyritään tukemaan "vamman henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä turvataan yksilöllisen tarpeen mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut."

Vamman henkilön rooli olisi palveluiden valinnassa jatkossa yhä keskeisempi. Hän voisi saada toiselta henkilöltä erityistä tukea esimerkiksi asioiden hoitamiseen ja yhteydenpitoon. Tukea saisi myös päätöksentekoon.

Kuljetuspalvelun rinnalle esitetään uusia toimintamalleja. Näitä ovat ministeriön mukaan esimerkiksi

"henkilökohtainen apu, saattajapalvelu ja muun kulkuvälineen kuin auton antaminen vamman henkilön käyttöön". Vammaisella henkilöllä olisi käytössään koko Suomessa matkabudjetti, jossa huomioitaisiin nykyisestä poiketen kilometri- ja euromäärät.

Vammainen henkilö saisi lisäksi tarvittaessa "valmennusta, henkilökohtaista apua, vaativaa moniammatillista tukea, asumisen tukea, lapsen asumisen tukea, esteettömän asumisen tukea, lyhytaikaista huolenpitoa ja päivätoimintaa sekä taloudellista tukea välineiden ja teknisten ratkaisujen hankkimiseen."

Uuden lain on tarkoitus astua voimaan vuodenvaihteessa. ■

Julian sukunimi vaihtui

Iloisen perhetapahtuman vuoksi on Julia Sokka vaihtanut sukunimensä ja on nyt Julia Heinonen.

Onnittelemme Juliaa ja opettelemme hänen uutta sukunimeään. Hänen viittomanimensä pysyy samana.

Julian yhteystiedot:

julia.heinonen@kuurosokeat.fi
puh. 040 553 9069 ■

Julia Heinonen

Kuurosokeiden kerhot

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerho koontuu keskiviikkona 9.11. klo 12–15 Satakunnan Näkövammaisten toimiloissa. Osoite Otavankatu 4 C 49, Pori.

Aiheena kerhon syyskokous ja muut kerhoasiat. Miettikää vuoden 2023 toimintasuunnitelmaa eli mitä haluatte kerhopäiville kuukausittain?

Lisätiedot: puh. 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com.

Terveisin Saini

ICT-koulutus

ICT-koulutuksen Teemapäivät

Aika: 1. – 3.11.2022 (viikko 44)

Järjestämme marraskuun Teemapäivät lähiopetuksena asiakkaiden toivomista aiheista Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Osoite Virtainpolku 4, Tampere.

Teemapäivät soveltuvat sekä viittomakielisille että puheella kommunikoiville henkilöille. Viittomakielisillä oppilailta on oltava oma tulkki. Oppilaat

voivat osallistua yhteen tai useampaan päivään. Päivien aikana on aikaa oppilaiden kysymyksille.

ICT-koulutus korvaa oppilaille matkat yleisillä kulkuneuvoilla kotoa Toimintakeskukselle ja takaisin. Opetus, majoitus ja ruokailut ovat oppilaille maksuttomia.

Aiheet:

Tiistaina 1.11. klo 9–16

Näppäinkomentoja. Tietokoneen ja sen ohjelmien käyttö näppäinkomennoilla. Windows-työpöytä, tehtäväpalkki, verkkoselaimia ja muita ohjelmia toiveiden mukaisesti, kansioden ja tiedostojen järjestelyä.

Keskiviikkona 2.11. klo 9–16

Tekstinkäsittelyä näppäinkomennoilla. Voit valita ohjelmaksi WordPadin, LibreOffice Writerin tai Microsoft Office Wordin.

Torstaina 3.11. klo 9–16

Kuvankäsittelyn perusteet Paint.net-ohjelmalla. Sisältää mm. kuvan rajauksen ja koon muuttamisen, tekstin lisäämisen kuvaan, kirkkauden ja värien säätöä, tehosteet ja kuvien kopiointia muistitikulle.

Ilmoittaudu mukaan 21.10. mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Tervetuloa mukaan!

Tapautumia

Uudenmaan aluetapaamiset

Aika: torstait 13.10., 10.11. ja 1.12. klo 09:30 – 12:00.

Paikka: Iiris-keskus, 4. kerroksen aula (kommunikaatio- ja aluepalveluiden työhuoneiden vieressä). Osoite Marjanientie 74, Helsinki

Suomen Kuurosokeat ry:n alue-, kommunikaatio- ja ICT-palvelut järjestävät syksyllä 2022 tapaamisia Uudenmaan alueen kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille. Tervetuloa vaihtamaan kuulumisia ja kuulemaan ajankohtaisista asioista! Mahdollisuus myös kahdenkeskiseen keskusteluun ja ohjaukseen työntekijän kanssa. ICT-palveluiden työntekijä neuvoo puhelimen, tietokoneen tai muun vastaavan käytössä.

Ei ennakoilmoittautumista. Paikalle voi tulla tapahtuma-ajan sisällä mihin kellonaikaan tahansa. Ei yleistulkkausta, tilaa oma tulkki.

Kysyttävää tapaamisiin liittyen? Kysy Julialta tai Sannalta: Palveluasiantuntija Julia Heinonen, puh. 040 553 9069, julia.heinonen@kuurosokeat.fi

Kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen, p. 044 738 0191, sanna.nuutinen@kuurosokeat.fi

Varsinais-Suomen aluetapaaminen

Aika ja paikka: keskiviikko 9.11. kello 12–15. Varsinais-Suomen Näkövammaiset ry:n toimiston kerhotilat. Läntinen Pitkätatu 37, Turku

Varsinais-Suomen alueen tapaaminen kuulonäkövammaisille ja kuurosokeille. Myös omaiset, avustajat ja ystävät ovat tervetulleita.

Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatiopalveluista mukana Sanna Nuutinen kertomassa sairaalarepusta. Paikalla myös palveluasiantuntija Julia Heinonen kertomassa aluepalveluiden kuulumisia.

Kahvitarjoilu. Ei yleistulkkausta, tilaa oma tulkki.

Ilmoittaudu Julialle viimeistään maanantaina 7.11. sähköpostilla: julia.heinonen@kuurosokeat.fi tai puhelimitse/tekstiviestillä 040 553 90 69.

Kurssit

Koe tunne - Muuttunut ajankohta!

Aika ja paikka: 14.—18.11. (maanantai-perjantai) Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere.

Kohderyhmä: Syntymästään kuurosokeat alle 16-vuotiaat lapset/nuoret, sekä yksi omainen.

Sisältö: Harjoitellaan ryhmässä toimimisen taitoja ja kokeillaan erilaisia kommunikaatiotapoja. Omainen oppii tukemaan läheistään arjessa muun muassa harjoittelemalla keinoja tukea osallisuutta eri tavoin, sekä kokeilemalla erilaisia kommunikaatiotapoja. Kurssilla on yhteistä toimintaa sekä keskusteluluentoja omaisille. Ohjelma on osittain yhteistä ja osittain eriteltyä.

Haku maanantaihin 10.10. mennessä.

Kurssi viittomakielisille -kehittyvä viittomakieli

Aika ja paikka: 28.11.—2.12. (maanantai-perjantai) Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere.

Kohderyhmä: Viittomakieltä käyttävät aikuiset kuurosokeat ja kuulonäkövammaiset.

Sisältö: Viittomakieli muuttuu ja kehittyy. Tavoitteena on lisätä tietoa viittomakielisestä viestinnästä ja vahvistaa kurssilaisten hyvinvointia. Vertaisryhmissä pohditaan kommunikaation ja tiedonsaannin mahdollisuuksia. Millaista tietoa on saatavilla viittomakieliselle kuurosokealle internetissä? Maailman muuttuessa suomalainen viittomakielikin muuttuu. Mitä uusia viittomia nyt on käytössä? Viittomakieli on koko vartalon kieli. Etsitään vinkkejä kehon ja mielen hyvinvointiin. Kurssi sisältää ryhmäkeskustelua, harjoituksia, ulkoilua ja retken.

Haku keskiviikkoon 27.10. mennessä.

Kursseille haetaan sähköisellä tai paperisella hakemuksella. Lisätietoja: Kurssisuunnittelija Sanna Säämäki, puh. 044 491 64 95, sanna.saamaki@kuurosokeat.fi ■

Kuvapankki Rodeo.fi

Digitaalinen henkilöllisyystodistus käyttöön ensi vuonna

Hallituksen esitys luo pohjan digitaalisen henkilöllisyystodistuksen, ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen ja luonnollisen henkilön tunnistusvälineen käyttöönotolle. Digitaalinen henkilöllisyystodistus tulee passin ja henkilökortin rinnalle ja parantaa kansalaisen omien tietojen hallintaa. Hallitus jätti esityksen 15. syyskuuta.

Esityksessä ehdotetaan uutta lain-säädäntöä, jotka koskevat uusia viranomaisen tuottamia digitaalisen asiointin palveluita ja näiden tuottamiseen sekä käyttöön liittyviä muutoksia. Nämä olisivat uusia henkilöllisyyden ja henkilötietojen osoittamiseen sekä sähköiseen tunnistamiseen tarkoitettuja ratkaisuja.

Digitaalinen henkilöllisyystodistus ja ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline eivät korvaa passia tai henkilökorttia vaan tulevat asiointissa niiden rinnalle. Ulkomaalaisen asiointiväline on käytettävissä vain sähköisissä asiointissa. Luonnollisen henkilön tunnistusvälineellä puolestaan tarkoitetaan laitetta, jonka avulla mahdollistetaan digitaalinen tunnistautuminen niille, jotka eivät halua tai joilla ei syystä tai toisesta ole mahdollisuutta käyttää digitaalista henkilöllisyystodistusta.

Jotta digitaalinen henkilöllisyystodistus ja ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline voidaan ottaa käyttöön, tarvitaan uudistuksia myös henkilötunnusjärjestelmään. Siksi hallitus antoi eduskunnalle samaan aikaan henkilötunnusjärjestelmän uudistamista käsittelevän lakiesityksen, jossa mahdollistetaan ulkomaalaisen etäre-kisteröintimenettely.

Digihenkilöllisyys parantaa omien tietojen hallintaa

"Valtion tarjoamalla kännykkäsovelluksella mahdollistetaan digipalveluissa asiointi kaikille riippumatta asiakassuhteista pankkiin tai teleoperaattoriin. Uudistus toimii osana laajempaa kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on uudistaa perustavanlaatuisesti koko sähköisen asioimisen tapaa myös EU:ssa. Suomi toimii esimerkkinä ja osaltaan viitoittaa tietä omalla mallillaan EU-tason ratkaisuille", kuntaministeri **Sirpa Paatero** toteaa.

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tarkoitus on tehdä kansalaiselle henkilötietojen osoittamisesta entistä tietoturvallisempaa, joustavampaa ja yhdenvertaisempaa. Digitaalinen henkilöllisyystodistus olisi jokaisen suomalaisen ja myös niiden ulkomaalaisten saatavilla, joille poliisi on

Henkilöllisyyden voi jatkossa todistaa digitaalisesti esimerkiksi mobiililaitteella.

myöntänyt ulkomaalaisen henkilökortin. Se olisi riippumaton palveluntarjoajista tai maksullisista asiakassuhteista. Päämääränä on tilanne, jossa palveluissa asioivilla henkilöillä olisi mahdollisuus esittää viranomaisen vahvistama henkilöllisyys sekä henkilöllisyyteen liittyviä vahvistettuja tietoja erilaisissa asiointitilanteissa ja hallita itse omia tietojaan myös digitaalisessa ympäristössä.

Asiointitilanteessa henkilö voi entistä paremmin itse päättää, mitä tietoja jakaa. Esimerkiksi kaupassa ikää tarkistettaessa olisi mahdollista näyttää vain ikä koko henkilötunnuksen sijaan. Digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen myöntäjän ei olisi mahdollista seurata, miten sitä käytetään.

Digi- ja väestövirasto tuottaa palvelun

Hallituksen esityksen mukaan digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen ja ulkomaalaisen digitaalisen

asiointivälineeseen liittyvistä digitaalisista palveluista ja mobiilisovellusten tuottamisesta vastaa Digi- ja väestötietovirasto. Samalla lakiehdotus sisältää säännökset digitaalisen henkilöllisyyden tietojärjestelmästä, joka toimisi sekä digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen että ulkomaalaisen digitaalisen asiointivälineen perustana. Sääntely koskisi viranomaisten tehtävien lisäksi muun muassa tietojärjestelmän vaatimuksia ja tietoturvallisuutta sekä henkilötietojen käsittelyä.

Lisäksi esityksellä mahdollistettaisiin vaihtoehtoinen tunnistusväline sellaisille henkilöille, jotka eivät halua tai voi käyttää mobiilisovellusta. Tunnistusväline toimisi julkisen sektorin sähköisessä asiointissa ja sen myöntäisi Digi- ja väestötietovirasto.

Lait tulevat voimaan syksyllä 2023

Uusien lakien oli tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023, mutta voimaantulon aikataulua on myöhennetty alkuperäisestä syyskuun alkuun 2023. Myös digitaalisen henkilöllisyyden käyttöönotto siirtyisi näin ollen samaan ajankohtaan.

Keskeisin syy aikataulun siirtoon on se, että lakien toimeenpanossa mukana oleville toimijoille haluttiin antaa lisää aikaa valmistautua muutokseen. Myös henkilötunnusjärjestelmän uudistamisen aikataulua siirrettiin eteenpäin syyskuulle 2023 samasta syystä.

Lähde: *Valtiovarainministeriö* ■

Tukihenkilötoiminta

Suomen Kuurosokeat ry:n tukihenkilötoimintaa herätetään uuteen eloon koronan jälkeen. Tukihenkilö on vapaaehtoinen, joka tapaa kuurosokeata asiakastaan. Tapaamiset ovat luottamuksellisia. Tukihenkilö ja asiakas sopivat yhdessä tapaamistensa sisällöstä ja ajankohdasta.

Tapaaminen voi olla esimerkiksi ulkoilua, keskustelua, kirjoittelua, lehdenlukua tai Toimintakeskuksen ja sen ulkopuolisiin tapahtumiin osallistumista.

Jos toivoisit itsellesi omaa tukihenkilöä TAI haluaisit toimia tukihenkilönä kuurosokealle, ota yhteys Taruun, puh. 040 183 1618, taru.kaaja@kuurosokeat.fi tai

Tanjaan, puh. 040 702 2011, tanja.valimaki@kuurosokeat.fi

Olemme koonneet tukihenkilöille pientä vinkkilistaa erilaisista tavoista toimia tukihenkilönä. Toki tukihenkilö ja asiakas voivat kehittää ihan yhdessä kivaa tekemistä.

Tukihenkilöiden tapaamisia järjestetään pari kertaa vuodessa. Yhdistyksessämme toimii tukihenkilöiden lisäksi paljon muitakin vapaaehtoisia.

Kansainvälinen vapaaehtoisten päivä on perjantai 2.12. Silloin valitaan myös vuoden vapaaehtoistyöntekijä. Olemme myös ehdottaneet yhtä pitkäaikaista tukihenkilöä vuoden vapaaehtoiseksi. ■

Rauno ja Jelani tapaavat ja tutustuvat toisiinsa. He ovat ehtineet käydä jo retkeilemässä.

Neulegraffiti

Neulegraffiti on julkiselle paikalle kiinnitetty neule. Paitsi teos, neulegraffiti voi olla myös toisen löydettäväksi tarkoitettu hyötyesine, kuten lapaset tai villasukat. Neulegraffiteja voidaan tehdä neulomisen lisäksi virkkaamalla sekä myös ompelemalla, kirjomalla tai huovuttamalla.

Kuurosokeiden Toimintakeskukselle teimme yhdessä oman neulegraffitin. Meitä oli mukana asiakkaita, työntekijöitä ja tulkkeja. Kesäkuussa kuurosokeat ympäri maailmaa tekevät neulegraffiteja joilla lisätään kuurosokestietoa. Tämä on hauska tapa lisätä taktiilia taidetta! ■

Haluatko tukea toimintaamme?

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2021/1740 on voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040 651 2511

